

Î N C H E I E R E

01 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, – Svetlana Filincova

Judecători – Iurie Bejenaru, Maria Ghervas

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Penitenciarul nr. 9, Pruncul,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Penitenciarului nr. 9 către Cernenco Ecaterina, Babin Igor, Vacarciuc Petru, Zugrav Zinovia, Barba Maria, Orlovschi Ivan, Patraș Andrei, Bejan Victor, Doloton Polina, Tertia Vasile și Pușcaș Constantin, copârâți: Maria Barbă, Irina Barbă, Natalia Barbă, Nadejda Pușcașu, Daniel Pușcașu, Constantin Pușcașu, Mariana Vacarciuc, Valentina Vacarciuc, Radu Bejan, Ion Ion Zugrav, Ion Vasile Zugrav, Grigorii Zugrav, Igor Orlovschi, Ivan Orlovschi, cu privire la evacuare fără acordarea altui spațiu locativ și cererea reconvențională a Mariei Barba, înaintată prin avocatul Valeriu Pelin, împotriva Penitenciarului nr. 9, intervenienți accesorii Cernenco Ecaterina, Babin Igor, Vacarciuc Petru, Zugrav Zinovia, Orlovschi Ivan, Patraș Andrei, Bejan Victor, Doloton Polina, Tertia Vasile și Pușcaș Constantin, cu privire la obligarea de a nu crea obstacole în folosința imobilului, încasarea prejudiciului moral, recunoașterea refuzului ca întemeiat, obligarea încheierii contractului de chirie și a spațiului locativ și de prestare a serviciilor comunale,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2016, prin care a fost respins apelul Penitenciarului nr. 9, Pruncul și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 18 martie 2016,

c o n s t a t ă :

La 29.05.2015, Penitenciarul nr. 9, Pruncul, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ecaterinei Cernenco, Igor Babin, Petru Vacarciuc, Zinoviei Zugrav, Mariei Barba, Ivan Orlovschi, Andrei Patraș, Victor Bejan, Polinei Doloton, Vasile Tertia și Constantin Pușcaș, copârâți: Barbă Maria, Barbă Irina, Barbă Natalia, Pușcașu Nadejda, Pușcașu Daniel, Pușcașu Constantin, Vacarciuc Mariana, Vacarciuc Valentina, Bejan Radu, Zugrav Ion Ion, Zugrav Ion Vasile, Grigorii Zugrav, Orlovschi Igor, Orlovschi Ivan Ivan, prin care a solicitat evacuarea pârâților din încăperile ocupate pe adresa mun. Chișinău, str. I. Pruncul (Vatra), 44, cu numărul cadastral 0100505.145, fără acordarea altui spațiu locativ

și evacuarea bunurilor pârâților din încăperile ocupate de pe adresa menționată.

În motivarea acțiunii, a indicat că imobilul individualizat cu nr. cadastral 0100505.145 de pe str. Ion Pruncul, 44, mun. Chișinău, conform Hotărârii Guvernului nr. 351 din 23.03.2005 „Cu privire la aprobarea listelor bunurilor imobile proprietate publică a statului și la transmiterea unor bunuri imobile”, anexa nr. 22/4 pct. 63, aparține Penitenciarului nr. 9 – Pruncul, al Departamentului Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției al Republicii Moldova.

Modul de folosință a acestui imobil, conform Registrului bunurilor imobile a ÎS „Cadastru”, este cu destinație specială.

Acesta reprezintă o construcție cu mai multe încăperi, aflată în afara zonei locative, dar pe teritoriul Penitenciarului nr. 9 – Pruncul, care a fost ocupată de pârâți, care activau la momentul respectiv sau membrii familiilor lor au activat în cadrul Penitenciarului nr. 9 - Pruncul, cu scopul de a locui în aceste încăperi.

Pe toată perioada de trai a copârâților, în privința încăperilor sus-menționate, nu au fost încheiate contracte de locațiune cu Penitenciarul nr. 9 - Pruncul, nu a fost achitată plata pentru locațiune, nu există contracte de prestare a serviciilor comunale și nu există nici un document - bon de repartiție, care poate confirma că aceste încăperi au fost repartizate copârâților cu scopul de a locui în ele. Astfel, încăperile menționate au fost ocupate samavolnic, fără autorizație, copârâții locuind ilegal.

La momentul de față, din deferite cauze, contractele privind îndeplinirea serviciului în cadrul sistemului penitenciar sunt reziliate și nici unul din persoanele vizate, în calitate de pârât, nu activează în cadrul Penitenciarului nr. 9, Pruncul. Somațiile din 14.04.2015 cu propunere de a elibera benevol încăperile, care au fost recepționate de copârâți, la 16.04.2015, au fost ignorate.

În opinia reclamantului, conform art. 8 alin. (10) și art. 9 alin. (21) din Legea nr. 1036 din 17.12.1996 „cu privire la sistemul penitenciar”, încăperile date se află pe teritoriul Penitenciarului nr. 9, Pruncul, unde aflarea persoanelor străine este interzisă, iar în conformitate cu prevederile art. 2 alin. (1) din Legea nr.1036 din 17.12.1996, sistemul penitenciar are următoarele sarcini: asigurarea ordinii de drept și legalității în instituțiile Penitenciare, a securității persoanelor deținute în acestea, precum și a acestor persoane în timpul escortării lor, a personalului, a persoanelor cu funcții de răspundere și a cetățenilor aflați pe teritoriile acestor instituții, dezvoltarea bazei tehnico-materiale și a sferei sociale ale instituțiilor și organelor sistemului penitenciar.

În conformitate cu prevederile alin. (1) art. 9 alin. (11) din aceeași lege, administrația instituțiilor penitenciare este împuternicită să exercite controlul asupra respectării regimului special la obiectele instituțiilor penitenciare și pe teritoriile aferente. Aflarea persoanelor străine pe teritoriul penitenciarului nu permite activitatea corectă a instituției penitenciare, la fel, aducând cheltuieli nejustificate în paguba statului.

Potrivit prevederilor art. 103, art. 109 din Codul cu privire la locuințe al RM, cât și a art. 374 alin. (1) Cod civil, prin aplicarea regulilor de interpretare a acestora, este evident că proprietarului îi aparține dreptul de posesie asupra bunurilor sale cât și dreptul de folosință și dispoziție.

Pe parcursul examinării cauzei, Maria Barba, a înaintat cerere reconvențională, prin care a solicitat obligarea Penitenciarului nr. 9, Pruncul, al Departamentului Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției, să nu creeze obstacole în folosința imobilului situat în mun. Chișinău, str. I. Pruncul (Vatra), nr. 44 și încasarea de la Penitenciarul nr. 9, Pruncul al Departamentului Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției, în beneficiul ei, paguba morală în mărime de 50 000 de lei.

Ulterior, Barba Maria, a înaintat o cerere de concretizare, prin care a solicitat să fie recunoscut neîntemeiat refuzul Penitenciarului nr. 9 din 04.02.2016, și obligarea Penitenciarului nr. 9, să încheie cu Maria Barba un contract de chirie a spațiului locativ și de prestare a serviciilor comunale.

În susținerea acțiunii reconvenționale, Maria Barba a indicat că este văduvă a militarului Gheorghe Barba, care a făcut serviciul militar în organele penitenciare și a ieșit la pensie. Deși, soțul, a făcut serviciul militar mai mult de 20 ani în instituția dată, lui împreună cu membrii familiei, prin Decizia Comisiei Locative și a Administrației, i-a fost repartizată odaia în cămin, cu eliberarea bonului de repartiție. Gheorghe Barba a decedat, iar membrii familiei lui, au vize de reședință în odaia din căminul situat în mun. Chișinău, str. I. Pruncul, nr. 44, locuind în această odaie legitim.

Cu toate acestea, pârâtul, Penitenciarul nr. 9, le-a deconectat apa și energia electrică reducând capacitatea de exploatare normală a imobilului, care este situat în mun. Chișinău, str. I. Pruncul (Vatra), nr. 44, în scopul de a le crea condiții insuportabile și de a-i evacua din apartamente, anterior sesizării instanței de judecată.

Fiica mai mare - Irina Barba, 26.10.1982, este invalid de gradul II și fiica mai mică - Valeria Barba, a. n. 24.01.2010, este minoră. Deconectarea apei și energiei electrice le-a creat dificultăți foarte mari, care le-au provocat condiții de viață insuportabile, deoarece sunt lipsite de posibilitatea de a prepara mâncare, de a spăla hainele și vesela de bucătărie, de a face curățenie cât și altele, iar fără energie electrică nu pot folosi aparatele electrice.

Consideră că, prin deconectarea de la apă și de la energia electrică, li s-au lezat flagrant drepturile de bază, de necesitate vitală și, astfel, în urma acțiunilor pârâtului, prin care le-a fost tulburată exercitarea posesiunii, reclamanta fiind posesor de bună credință, i-a fost cauzat un prejudiciu moral pe care îl apreciază în sumă de 50 000 de lei.

Prin hotărârea Judecătoriai Buiucani, mun. Chișinău din 18.03.2016, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04.10.2016, a fost respinsă cererea de chemare în judecată a Penitenciarului nr. 9, Pruncul către Ecaterina Cernenco, Maria Barba și alții privind evacuarea, fără acordarea altui spațiu locativ, s-a admis parțial cererea reconvențională a Măriei Barba către Penitenciarul nr. 9, Pruncul despre obligarea de a nu crea obstacole în folosința imobilului, încasarea prejudiciului moral, obligarea la încheierea contractului de chirie a spațiului locativ și prestare serviciilor comunale.

La 02.12.2016, Penitenciarul nr. 9, Pruncul a depus cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04.10.2016 și a hotărârii Judecătoriai

Buiucani, mun. Chișinău din 18.03.2016, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea actelor judecătorești enunțate, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii Penitenciarului nr. 9, Pruncul și de respingere a acțiunii reconvenționale.

În motivarea recursului, recurentul a indicat că concluziile instanțelor judecătorești sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, instanțele au aplicat eronat normele de drept material, nu au dat o apreciere obiectivă probelor administrate și ca rezultat au emis hotărâri neîntemeiate și ilegale.

La 16.01.2017, Barba Maria a depus referință la recursul declarat de Penitenciarul nr. 9, Pruncul, prin care a solicitat declararea inadmisibilă a recursului.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurilor invocate în cererea de recurs, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Penitenciarul nr. 9, Pruncul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC.

Alineatele (2) și (3) ale articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC.

Verificând prin prisma normele de drept citate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul Penitenciarului nr. 9, Pruncul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, deoarece recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, ci a formulat doar critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Această situație indică la caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanțele de judecată, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului. Or, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel sau instanța de fond, respectiv nu constituie temei de casare a actelor recurate.

Recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Față de cele indicate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, iar în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau acelor circumstanțe ale aplicării eronate ale normelor de drept material sau procedural, care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

Sub acest aspect, Completul ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (*cauza Purcell vs Irlanda, 16 aprilie 1991*), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul, declarat de Penitenciarul nr. 9, Pruncul, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) CPC, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Penitenciarul nr. 9, Pruncul.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Svetlana Filincova

Judecători

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas